

Fjernelse af skildvagtlymfeknude

Denne pjece er en information til dig og dine pårørende som supplement til den samtale, du har haft i ambulatoriet.

Du skal have fjernet skildvagtlymfeknuden i din armhule.

Skildvagtlymfeknuden, som også kaldes Sentinel Node, er den eller de lymfeknuder i armhulen, som kræften først spreder sig til. Lægen fjerner skildvagtlymfeknuden for at undersøge, om kræften har spredt sig til lymfeknuder i armhulen. Hvis der ikke er kræftceller i skildvagtlymfeknuden, er der ingen grund til at fjerne øvrige lymfeknuder.

SÅDAN FOREGÅR OPERATIONEN

Skildvagtlymfeknuden skal markeres, så lægen kan skelne den fra andre lymfeknuder under operationen. Inden operationen sprøjter vi en smule radioaktiv væske samt blåt farvestof ind i brystet, som hjælper lægen til at finde skildvagtlymfeknuden. Normalt kan lægen finde 1-4 lymfeknuder.

Under operationen er du fuldt bedøvet.

Når du er bedøvet, fjerner lægen skildvagtlymfeknuden. Den bortopererede skildvagtlymfeknude bliver undersøgt, mens du stadig er bedøvet. Hvis undersøgelsen viser spredning, fjerner lægen også lymfeknuderne i armhulen. Hvis undersøgelsen ikke viser spredning, afslutter lægen operationen. Skildvagtlymfeknuden og de eventuelt fjernede lymfeknuder sendes efterfølgende til grundig undersøgelse.

Hvis lægen fjerner lymfeknuder i din armhule, får du lagt et dræn, som leder blod og væske væk fra operationsområdet. Drænet fjernes dagen efter operationen.

Selve operationen varer cirka 60 minutter.

Efter operationen bliver du kørt til opvågningsstuen, hvor du bliver observeret, indtil du er vågen efter bedøvelsen. Først herefter bliver du kørt tilbage på sengestuen.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Køb smertestillende medicin

Vi råder dig til på forhånd at købe smertestillende håndkøbsmedicin, så du har den til de første dage hjemme. Køb paracetamol 500 mg og eventuelt Ibuprofen 200 mg.

Mød fastende til aftalen

Du skal faste inden operationen, så din mavesæk er helt tom. Du skal derfor følge disse retningslinjer:

- Du må ikke spise fra midnat inden operationen. Du må heller ikke drikke mælkeprodukter eller spise pastiller, bolsjer og tyggegummi.
- Du må gerne drikke klare væsker indtil 2 timer før. Det kan fx være vand, saftvand eller te og kaffe uden mælk.
- For dit velbefindende før og efter narkosen anbefaler vi, at du drikker 2 glas saft 2 timer før den planlagte operation og derefter ingenting, til narkosen er overstået.

Følg disse retningslinjer, medmindre narkoselægen har givet dig anden vejledning.

Fjern make-up og løse genstande

Af hensyn til hygiejne og sikkerhed under operationen skal du forberede dig således:

- **Make-up.** Fjern al make-up og neglelak. Under operationen skal vi kunne iagttage din huds naturlige farver.
- **Smykker.** Fjern løse dele såsom smykker, ur og ringe.

- **Daglige hjælpemidler.** Brillor, høreapparat og tandprotese tager vi af dig lige inden narkosen.
- **Kontaktlinser.** Linser må du gerne beholde i. Fortæl dog sygeplejersken, hvis du bruger linser.

Vask dig grundigt før operationen

Tag et bad om aftenen eller morgenen, og vask dig grundigt med vand og sæbe – særligt på stedet for indgrebet. Tag også renvasket tøj på. Undlad at smøre dig ind i fed creme, da det gør det vanskeligt at desinficere din hud inden operationen. Brug heller ikke deodorant i den armhule, hvor du skal opereres.

Fjern hår i armhulen

Af hensyn til hygiejne skal du fjerne eventuel behåring i armhulen før operationen.

Tag medicin som aftalt på forberedelsesdagen

Hvis du plejer at tage medicin om morgenen, er det narkoselægen, der bestemmer, hvad du eventuelt skal have på operationsdagen.

Tag imod smertestillende før operationen

Vi giver dig en eller flere tabletter, som du må skylle ned med en mundfuld vand. Tabletterne er oftest langtidsvirkende smertestillende medicin, der optages under operationen, og så virker efter operationen.

EFTER OPERATIONEN

Observation på afsnittet

Du skal observeres i op til 6 timer efter operationen. Herefter kan du tage hjem.

Risiko for blødning

De første timer efter operationen er der en lille risiko for, at der kan opstå ny blødning i såret. Sker det, kan det blive nødvendigt at stoppe blødningen ved en ny, mindre operation.

Sig til, hvis du får smerter

Vi tilbyder dig smertestillende medicin, og hvis du har behov for mere, må du sige til. Det er vigtigt, at du ikke har flere smerter, end at du kan slappe af og også komme ud af sengen.

Hurtigt ud af sengen

Det er vigtigt, at du efter operationen kommer i gang med at bevæge dig. Det mindsker risikoen for komplikationer. Du skal derfor forvente, at vi allerede få timer efter operationen beder dig om at komme ud af sengen og gå omkring. Vi støtter dig selvfølgelig i det omfang, du har brug for det.

Aftal at blive hentet af en pårørende

Er indgrebet forløbet normalt, bliver du udskrevet senere samme dag og kan tage hjem. Sørg for at have en pårørende til at ledsage dig eller køre dig hjem. Du må ikke selv køre bil det første døgn efter, at du har været bedøvet.

Det kan være en god idé, at din pårørende kan være hos dig de første 24 timer efter operationen, for at holde øje med eventuelle eftervirkninger fra operationen, narkosen eller medicin og sørge for, at du får hvile.

NÅR DU KOMMER HJEM

Kom til samtale dagen efter operationen

Hvis du har dræn, skal du komme og få det fjernet dagen efter operationen.

Når drænet er blevet fjernet, kommer du til at tale med en fysioterapeut. Efter en brystoperation, hvor alle lymfeknuder i armhulen er blevet fjernet, får muskler og sener på brystvæggen og omkring skulderledet en tendens til at blive stramme og midlertidigt svækkede. Fysioterapeuten vejleder dig i forebyggende øvelser, så du kan genvinde normal funktion og bevægelighed i arm og skulderled.

Sygemeld dig

Du må forvente at være sygemeldt i en periode efter operationen. Hvor længe du skal være sygemeldt, afhænger af den fysiske aktivitet i dit arbejde, dit generelle helbred. Tal med lægen om netop dit behov.

Tag smertestillende efter behov

Du kan have smerter eller ubehag i den første tid efter operationen. Du kan lindre smerterne med smertestillende medicin fra håndkøb. Du må tage 2 tabletter paracetamol højst 4 gange dagligt og 1-2 tabletter Ibuprofen højst 3 gange dagligt.

Fjern forbindingen

Du må fjerne forbindingen over såret 24 timer efter operationen.

Hudlimen forsvinder af sig selv efter 5-14 dage.

Undlad at smøre såret

Smør ikke såret med creme eller salve i de første 14 dage, og undlad at dække det med plaster.

Undgå karbad, svømmehal og havbad

Du må tage brusebad fra dagen efter operationen.

For at mindske risikoen for infektion, fraråder vi dig at tage karbad, gå i svømmehal og bade i havet de første 2-3 uger efter operationen.

Forvent misfarvning af urin og afføring

Det blå farvestof, som lægen sprøjter ind i brystet under operationen, kan farve din urin og afføring grønlig. Det kan også gøre dig blegere, men det forsvinder helt efter 1-2 dage.

Forvent misfarvning af huden

Den blødning, der har været i forbindelse med operationen, kan farve huden omkring såret blå. Den blå farve forsvinder af sig selv i løbet af 2-3 uger.

Vær opmærksom på infektion

Får du rødme, varme, smerte eller feber, kan det være tegn på betændelse ved operationssåret, og du skal behandles. Kontakt os, hvis du oplever tegn på infektion.

Gå en tur dagligt

Motion fremmer blodgennemstrømningen til såret og fremmer dermed helingen. Derfor er det en god idé at gå en tur hver dag.

Undlad rygning og alkohol

Rygning hæmmer sårhelingen med 30 %, da nikotin gør blodkarrene mindre og derved nedsætter transporten af ilt og næring til såret. Derfor bør du helt lade være med at ryge.

Større forbrug af alkohol svækker immunforsvaret og hæmmer sårets heling. Drik derfor kun alkohol i små mængder – eller lad helt være.

Spis sundt

En sund kost hjælper sårhelingen på vej. Kroppen har brug for vitaminer og for protein, som findes i blandt andet kød, fisk, æg og mælkeprodukter.

Spis sundt og tag eventuelt en vitaminpille hver dag.

Forvent dannelse af sårvæske

Når skildvagtlymfeknuden eller alle lymfeknuder er fjernet, er der en indvendig sårflade, som danner sårvæske. Sårvæsken kaldes også serom. Der kan opbygges serom under såret, som kan vise sig som hævelse og spænding i huden.

Bliver du generet af serom, kan du få det tømt ud gennem en kanyle. Du kan som regel ikke mærke det, fordi du i nogen tid efter operationen vil være følelsesløs i området omkring såret. Det kan være nødvendigt at få tømt serom flere gange med nogle dages mellemrum. Kontakt os per telefon mellem klokken 8.00 og 9.00 på hverdage, hvis du har behov for at få tømt serom ud. Du kan også kontakte Mammakirurgisk Afdeling på Aalborg Universitetshospital eller Sygehus Thy-Mors i Thisted. Se kontaktoplysninger i boksen på næste side.

Seromdannelse er helt normalt efter den operation, du har gennemgået, og har intet med kræftsygdommen at gøre.

KONTROL

Samtale efter 10 dage

Du skal til samtale i Ambulatorium for Brystkirurgi cirka 10 dage efter operationen. Her får du svar på undersøgelsen af skildvagtlymfeknuden og de eventuelt fjernede lymfeknuder, og vi tager stilling til, om du har behov for efterbehandling.

Vurdering af behov for genoptræning

Hvis du har fået fjernet alle lymfeknuderne under armen, bliver du indkaldt til vurdering af dit behov for genoptræning 2 uger efter operationen.

Eventuel efterbehandling og kontrol

Din eventuelle efterbehandling og fremtidige kontroller varetages af Onkologisk Ambulatorium på Aalborg

Universitetshospital. Det er lægerne i Aalborg, som tager stilling til din efterbehandling.

Du bliver indkaldt til kontrol via e-boks 2-3 uger efter operationen. Ved den første kontrol lægges den endelige plan for dine kontroller og eventuelle efterbehandling.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Regionshospital Nordjylland

Ambulatorium for Brystkirurgi
Tlf. 97 64 05 57

Aalborg Universitetshospital

Brystkirurgisk Speciale
Tlf. 97 66 06 24
Vi træffes bedst:
Mandag – fredag 8.00 – 12.00

Sygehus Thy-Mors

Kirurgisk Speciale
Tlf. 97 65 06 45
Vi træffes bedst
Mandag – fredag 8.00 – 10.00 og
13.00 – 14.00